

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Історія зарубіжної літератури

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Німецька мова і література та друга іноземна мова, Французька мова і література та друга іноземна мова

Спеціальність 014.022 Середня освіта (Німецька мова і література), 014.023 Середня освіта (Французька мова і література)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет іноземних мов

Мова навчання українська

Розробники: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури **Алла Володимирівна Сажина**

Профайл викладача

http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

Контактний тел.

0501000478

E-mail:

a.sazhyna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3785>

Консультації

Очні консультації: за розкладом

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

„Історія зарубіжної літератури XIX ст.” викладається студентам після вивчення ними „Античної літератури”, „Історії зарубіжної літератури Середніх віків, Відродження та XVII-XVIII ст.”, тому надзвичайно важливим є, з одного боку, зберегти зв’язок з вже вивченим матеріалом, а з іншого – орієнтувати на вивчення зарубіжної літератури XX ст.. Дисципліна охоплює період з кінця 1780-х рр. XVIII ст. і до 1890-х рр. Окреслений період – епоха стрімких соціальних та історичних подій й змін, які справили значний вплив на загальний хід історії, долю народів, образ культури і мистецтва.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою даного курсу є ознайомлення студентів зі специфікою розвитку західноєвропейської й американської літератури в XIX столітті й формування уявлення про романтичну, реалістичну та натуралістичну естетику на матеріалі конкретних художніх творів.

3. Завдання полягає у логічному, чіткому, доступному для студентського сприйняття викладенні матеріалу, який аналізується, у контролі самостійної роботи студентів, що полягає в опрацюванні як першоджерел, так і наявного критичного матеріалу. *Теоретичним завданням* навчального курсу є розширення уявлень про певний етап в історії розвитку національних літератур у контексті естетичних програм романтизму, реалізму та натуралізму. *Компетенції, якими має оволодіти студент у процесі вивчення дисципліни:* повинен знати зміст рекомендованих художніх текстів даного періоду, *аналізувати* основні образи, *розуміти* їх тематичне та ідейне спрямування, художню вартісність, *орієнтуватися* в критичних оцінках творів вітчизняними та зарубіжними літературознавцями.

4. Пререквізити. Теорія літератури, історія літератури, філософія, історія, культурологія, психологія, мистецтвознавство.

5. Результати навчання

знати програмні художні тексти й рекомендовану критичну літературу; основні літературні та художні напрями даної доби; сутність зв’язків між літературною спадщиною попередніх епох та літературою XIX ст., їх відтворення в художніх текстах; особливості рецепції окремих творів в українському контексті (переклади, дослідження);

вміти застосовувати свої знання з теорії літератури при аналізі художніх творів; застосовувати різні методологічні підходи при аналізі художніх творів; виділяти й досліджувати всі складники змісту та форми; визначати компоненти сюжету та композиції; аналізувати художній текст; виявляти складні взаємозв’язки між розвитком філософської та культурологічної думки і літературної практики даної епохи; концептуально мислити.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	2	60	30				30		залік
Заочна	2	3	3	60	8				56		залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Літературний процес XIX ст. Романтизм											
Тема 1. XIX ст. як культурна епоха. Історико- літературний процес XIX ст.: періодизація, ключові проблеми.	5	2				2		0,5				1
Тема 2. Романтизм у Німеччині.	9	3				3		1				7
Тема 3. Романтизм в Англії.	9	3				3		1				7
Тема 4. Романтизм у Франції.	9	3				3		0,5				7
Тема 5. Романтизм у США.	9	3				3		0,5				7
Тема 6. Творчість найвидатніших представників польського романтизму.	4	1				1		0,5				2
Разом за змістовим модулем 1	30	15				15		4				31
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Західноєвропейський та американський реалізм. Натуралізм.											
Тема 1. Література Франції 30-60-х років XIX ст.	12	4				4		1				3
Тема 2. Утвердження натуралізму у французькій	12	4				4		1				6

літературі.												
Тема 3. Реалізм в Англії	12	4				4		1				6
Тема 4. Література США 30-60 р. XIX ст.	9	3				3		1				6
Разом за змістовим модулем 2	45	15				15		4				21
Усього годин:	60	30				30	60	8				52

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1.	<p>XIX ст. як культурна епоха:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тенденції соціального і наукового розвитку. - промислова, науково-технічна і соціальні революції. - основні суспільно-політичні рухи і напрями. - філософські течії - розвиток інших видів мистецтва у XIX ст.
2.	<p>Ознайомитися з творчістю найвидатніших представників літератури романтизму.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ф. Гельдерлін</i>. Лірика - <i>Г. фон. Клейст</i> „Розбитий глечик”. „Міхаель Кольхаас” - <i>А. фон Шаміссо</i>. „Дивні пригоди Петера Шлеміля” - <i>Е.Т.А. Гофман</i> „Золотий глечик”. „Крихітка Цахес...”, - <i>Г. Гейне</i> „Книга пісень”. „Німеччина. Зимова казка” - <i>У.Вордсворт</i>, <i>С. Колрідж</i> Лірика. „Романтичні балади” - <i>Д.Г.Байрон</i> Лірика. „Паломництво Чайльд-Гарольда”. - <i>П.Б.Шеллі</i> „Королева Маб”. „Повстання ісламу”. „Звільнений Прометей” - <i>В.Скотт</i> „Роб Рой”. „Айвенго”. „Пуритани” - <i>А. де Мюссе</i> Лірика. „Сповідь сина століття” - <i>Жорж Санд</i> „Індіана”. „Валентина”. „Консуело” - <i>В. Гюго</i> „Передмова до драми „Кромвель”. „Собор Паризької богоматері”. - <i>Ф. Купер</i> „Звіробій”. „Слідопит”. „Останній з могікан” - <i>Е.А. По</i> Новели. Лірика - <i>А. Міцкевич</i> „Кримські сонети”. „Пан Тадеуш”.
3.	<p>Ознайомитися з творчістю найвидатніших представників літератури класичного реалізму та натуралізму.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ч.Дікенс</i> „Олівер Твіст”. „Домбі і син”. „Холодний дім”. „Великі надії” - <i>У.Текерей</i> „Ярмарок суєти” - <i>Стендаль</i> „Расін и Шекспір”. „Ваніна Ваніні”. „Червоне й чорне”. - <i>О. де Бальзак</i> „Передмова до «Людської комедії»”. „Гобсек”.

	<p>„Шагренева шкіра”.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>П. Меріме</i> Новели „Маттео Фальконе”, „Кармен”, „Етруська ваза”, „Подвійна помилка” - <i>Г. Флобер</i> „Пані Боварі”. „Саламбо” - <i>Г. де Мопассан</i> „Життя”. „Любий друг”. Новела „Пампушка” - <i>Е. і Ж. Гонкури</i>. „Жерміні Ласерте”. - <i>Е. Золя</i> „Ругон-Маккари” (роман на вибір). - <i>Г. Гауптман</i> „Ткачі” - <i>Г. Мелвілл</i> „Мобі Дік” . - <i>Н. Готорн</i> „Червона літера” - <i>У. Уїтмен</i> Лірика. - <i>Е. Дікінсон</i> Лірика - <i>Г. Лонгфелло</i> „Пісня про Гайавату” - <i>Г. Бічер-Стоу</i> „Хатина дядька Тома”
--	--

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- проєкти (індивідуальні та командні, дослідницько-творчі проєкти);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Залік	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2					
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	<i>T6</i>	<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	40	100
5	5	5	5	5	5	7,5	7,5	7,5	7,5		

T1, T2 ... T 3 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Белобратов А.В., Березина А.Г., Полубояринова Л.Н. История западноевропейской литературы XIX века. Германия. Австрия. Швейцария. М., 2003.
2. Берковский Н.Я. Романтизм в Германии / Н.Я.Берковский. – СПб.: Азбука-классика, 2001.
3. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.] [2-ге вид.].К.: Центр учбової літератури, 2007 400 с.
4. Затонский Д.В. Европейский реализм XIX века: Линии и лики. – Киев, 1984.
5. История западноевропейской литературы. XIX век: Англия: Учебное пособие / Л.В.Сидорченко, И.И.Бурова, А.А.Аствацатуров и др.; под ред. Л.В.Сидорченко, И.И.Буровой. М.: Изд. центр „Академия”, 2004.
6. Луков В.А. История литературы. Зарубежная литература от истоков до наших дней. М., 2003.
7. Мислителі німецького Романтизму / Упоряд. Л. Рудницький та О. Фешовець. Івано-Франківськ: Вид-во „Лілея-НВ”, 2003.
8. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2001.
9. Пригодій С.М., Горенко О.П. Американський романтизм. Полікритика : навч. посібник. К.: Либідь, 2006. 440 с.
10. Соколова Т.В. История западноевропейской литературы XIX века: учеб. М.: Академия, 2003.
11. Храповицкая Г. Н., Коровин А. В. История зарубежной литературы. Западноевропейский и американский романтизм. М.: Академия, 2007
12. Храповицкая Г.Н. Романтизм в зарубіжній літературі (Германия, Англия, Франция, США). Практикум. М.: Академия, 2003.
13. Храповицкая Г.Н. Реализм в зарубежной литературе. Практикум: учеб. Пособие М. : Академия, 2006.
14. Черноиваненко Е.М. Литературный процесс в историко-культурном контексте: Развитие и смена типов литературы и художественно-литературного сознания в русской словесности X-XX веков. Одесса: Маяк, 1997.
15. Шалагінов Б.Б. Класики і романтики : штудії з історії німецької літератури XVII-XVIII століть. К. : Вид. дім. „Києво-Могилянська академія”, 2013. 440 с.

5.2. Допоміжна

1. Журавлева Е. Романтизм в зарубіжній літературі // Література. № 7 2000 С. 2-4.
2. Зарубежная литература XIX века: практикум. М: Флинта: Наука, 2002.
3. Зарубежные писатели: Биобиблиографический сл.: В 2 ч. / Под ред. Н.П. Михальской. – М., 1997 (2003).
4. Зенкин С. Н. Французский романтизм и идея культуры. М., 2002.

5. Калініченко М. Часопросторові виміри роману “Мобі Дік” Г. Мелвілла і масової сенсаційної літератури доби американського ренесансу. Іноземна філологія. Український науковий збірник. Вип. 126. Частина 1, 2014. С. 132–138.
6. Канова Г. О. Феноменологія романтичного еросу (на матеріалі творчості лейкістів та харківської школи романтиків): автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.05; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. К., 2008. 19 с.
7. Кривцун О. Концепция искусства романтизма // Эстетика: Учебник. М.: Аспект Пресс, 2000. 434 с.
8. Малкина В. Я. Поэтика исторического романа: Проблема инварианта и типология жанра. Тверь: Твер. гос ун-т, 2002.
9. Сорокіна Є.А. Стендаль «Червоне і чорне»: матеріали до варіативного вивчення. Реалістичний роман у біографічних та літературних вимірах / Всесвіт.літ. в серед. навч.закл.України. 2000. № 9. С.36-45.
10. Энциклопедия мировой литературы / Под ред. С.В.Стахорского. СПб.: Невская книга, 2000. 656 с.

6. Інформаційні ресурси

1. AeLib: Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади // <http://www.ae-lib.org.ua/>
2. Аникст А. Байрон-драматург [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/anikst-59.htm>
3. Бекчева И. Ю. К Характеристике раннего романтизма в Германии // Вестник АмГУ // http://www.amursu.ru/vestnik/7/5_7_99.html
4. Бент М. Немецкая романтическая новелла: Генезис, эволюция, типология [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://danshorin.com/liter/bent1.html>
5. Ботникова А.Б. Немецкий романтизм: диалог художественных форм [електронний ресурс]. – Режим доступа: http://window.edu.ru/window/library?p_rid=46991
6. Быков А.В. Зарубежная литература XIX века. Реализм. Курс лекций [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.egpu.ru/main/rus/struct/katheder/russarublit/Resources.aspx>.
7. Быков А.В. Зарубежная литература XIX века. Романтизм. Хрестоматия [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.egpu.ru/main/rus/struct/katheder/russarublit/Resources.aspx>.
8. Быков А.В. Курс лекций. Зарубежная литература первой половины XIX века: Романтизм [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.egpu.ru/main/rus/struct/katheder/russarublit/Resources.aspx>.
9. Виктор Гюго. История жизни [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.peoples.ru/art/literature/poetry/oldage/hugo/history1.html>.
10. Володарская Л. Перси Биши Шелли [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/volodarskaya-98.htm>
11. Гинзбург Л.Я. О психологической прозе. // <http://19v-euro-lit.niv.ru/19v-euro-lit/ginzburg-o-psihologicheskoy-proze/index.htm>
12. Голованова Ирина Сергеевна. История мировой литературы. Лекции. // <http://17v-euro-lit.niv.ru/17v-euro-lit/golovanova/index.htm>
13. Грешных В.И. Художественная проза немецких романтиков: формы выражения духа [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://etagofman.narod.ru/glavnaya.html>
14. Евнина Е.М. Виктор Гюго [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/evnina-73.htm>
15. Жизненный и творческий путь Бальзака [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.knowed.ru/index.php?name=pages&op=view&id=472>
16. Жизненный и творческий путь Стендаля [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.knowed.ru/index.php?name=pages&op=view&id=468>

17. Зарубежная литература. Практикум. Под общей редакцией проф. Вл. А. Лукова // <http://17v-euro-lit.niv.ru/17v-euro-lit/lukov-praktikum/index.htm>
18. Зверев А.М Вдохновенная математика Эдгара По [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/zverev-03.htm>
19. Зверев. Уолт Уитмен [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://feb-web.ru/feb/ivl/vl7/vl7-5402.htm>
20. История зарубежной литературы XIX века // <http://www.simpatika-cats.ru/>
21. История зарубежной литературы XIX века / Под ред. Н.А.Соловьевой (1991) [электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.ae-lib.org.ua/texts/_history_of_literature_XIX_ru.htm.
22. Корней Чуковский. Мой Уитмен [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lib.ololo.cc/b/132272/read>
23. Литература Западной Европы 19 века // <http://19v-euro-lit.niv.ru/>
24. Манн Ю., Стукалова О., Олесина Е. Мировая художественная культура. XIX век // <http://www.piter.com/chapt.phtml?id=978591180267>
25. Набоков В. Гюстав Флобер: «Госпожа Бовари» [электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.philol.msu.ru/~forlit/Pages/Biblioteka_Nabokov_Flaubert.htm
26. Новеллика Мериме [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.knowed.ru/index.php?name=pages&op=view&id=479>
27. Основные этапы жизненного и творческого пути Диккенса [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.knowed.ru/index.php?name=pages&op=view&id=502>
28. Поэты «Парнаса» [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.knowed.ru/index.php?name=pages&op=view&id=487>
29. Рейзов Б.Г. История и вымысел в романах Вальтера Скотта [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/reizov-71.htm>
30. Романчук Л. Любовная лирика Байрона [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://roman-chuk.narod.ru/1/Byron.htm>
31. Сайт, посвящённый жизни и творчеству Байрона [электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.library.ru/2/lit/sections.php?a_uid=51
32. Сайт, посвящённый жизни и творчеству Бальзака [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.pergam-club.ru/book/export/html/1164>
33. Сайт, посвящённый жизни и творчеству Гофмана [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://etagofman.narod.ru/glavnaya.html>
34. Сайт, посвящённый жизни и творчеству Диккенса [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dickens.ru/module-sa-aname-141/>
35. Сайт, посвящённый жизни и творчеству Эдгара По [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.edgarpoe.ru/tvorchestvo-edgara-po/>
36. Староверова Е. В.: Американская литература // <http://lit-prosv.niv.ru/lit-prosv/staroverova-amerikanskaya-literatura/index.htm>
37. Толмачёв М.В. Свидетель века Виктор Гюго [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/tolmachov-88.htm>
38. Французская литература от истоков до начала новейшего периода: электронная энциклопедия // <http://www.litdefrance.ru/about>
39. Цвейг С. Тайна Байрона [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.georgebyron.ru/1lb-ar-aaa-1045/>
40. Электронная библиотека RoyalLib.ru // <http://royallib.ru/>
41. Электронная библиотека Максима Мошкова [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lib.ru/>